

Heemkundekring "De Kleine Meijerij"

Berkel-Enschot, Biezenmortel, Esch, Haaren, Helvoirt,
Heukelom, Moergestel, Oisterwijk, Udenhout.

ACHTERKANTJES 2019- 1- maart

In dit informatieblad kunt u lezen over:

- Uitnodiging en agenda Algemene Leden Vergadering op maandag 1 april 2019 in de Voorhof in Oisterwijk en lezing Bob Keasberry over het puin van Rotterdam
- Verslag Algemene ledenvergadering 2018
- Lezing over motteburchten in Brabant op donderdag 23 mei in de Voorhof
- Bomenwandeling op zaterdag 25 mei in Vught
- Aanwinsten Heemcentrum
- Etalage heemcentrum met het thema de grote schoonmaak
- Onderwijsproject bevrijding van Oisterwijk en Moergestel
- Archeologie in Midden-Brabant

UITNODIGING EN AGENDA ALGEMENE LEDEN VERGADERING OP MAANDAG 1 APRIL In de Voorhof in Oisterwijk aanvang 19.30 uur

Geachte Leden,

Namens de voorzitter nodig ik u uit voor de **algemene ledenvergadering**.

Deze wordt gehouden op **maandag 1 april 2019 om 19.30 uur in "De Voorhof"**,
het ontmoetingscentrum van de Protestantse Gemeente, Kerkstraat 64 in Oisterwijk

Parkeergelegenheid is er voldoende bij het overdekte zwembad ± 200 meter van de zaal

Agenda

1. **Opening.**
2. **Vaststelling verslag d.d. 28 maart 2018.**
3. **Verslag van het bestuur over 2018.**
4. **Financieel overzicht 2018, verslag kascontrolecommissie** (de heer J. Swartjes en Mevr. A. van Geel) en **vaststellen jaarrekening 2018.** (op te vragen bij de penningmeester)
5. **Vaststellen Begroting 2019** (op te vragen bij de penningmeester)
6. **Benoemen nieuw lid en reserve-lid kascommissie.**
(De heer Sjaak Swartjes is vorig jaar benoemd lid).
7. **Verslag stadsgidsen.** Toelichting door Karin van den Heuvel, coördinator.
8. **Verkiezing bestuursleden.** Aftredend en herkiesbaar is Annie van Roessel (Biezenmortel)
Er hebben zich nog geen kandidaten gemeld voor de voorziening in de vacature voorzitter c.q. bestuurslid Udenhout. Aanmelden kan bij de secretaris.
9. **Rondvraag.**
10. **Sluiting.**

Na een korte pauze zal Bob Keasberry een lezing houden over het puin van het bombardement op Rotterdam (in mei 1940) dat later gebruikt zou gaan worden voor het verharden van bospaden naar het Duitse munitiecomplex in de Oisterwijkse bossen.

Henk van Helvert, secretaris.

Verslag van de algemene ledenvergadering gehouden op maandag 26 maart 2018 in “De Voorhof” te Oisterwijk.

1--De vicevoorzitter **opent** om half 8 de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Aanwezige leden (ca. 45). De leden Riek Pijnenburg, Jan Franken, Jan van Leest en Anja van Geel hebben een bericht van verhindering gestuurd.

2--Het **verslag van de jaarvergadering van 27 maart 2017** Opmerking door Karin van den Heuvel Punt 7, verslag Stadsgidsen Toosje Welmers-Ligtvoet moet zijn Toosje Welmers- Ligt. Bij punt 6 werd Theo Wiegeraad abusievelijk vermeld als lid van de kascommissie.

Verder wordt het verslag ongewijzigd vastgesteld met dank aan de secretaris.

3—Het verslag van het bestuur.

De vicevoorzitter belicht de activiteiten die er in 2017 plaatsvonden.

Een overzicht van de lezingen en excursies van het afgelopen jaar: Op 1 februari nam Jan Sikers ons mee naar de middeleeuwse weg van Antwerpen naar De Bosch, op 13 april vertelde Rien de Visser over de bewoners van de Nemerlaer, op 3 juni liepen we met Mart van den Oever langs de bomen in het Lindepark in Oisterwijk, in augustus was de grote excursie naar Antwerpen georganiseerd door Jan Franken, op 28 september sprak Willem van Zon over heraldiek en op 15 november zou Imke Gerritsen ons vertellen over vergeten groenten, maar zij was verhinderd en haar dochter vertelde over gebruiken bij feesten en hoogtijdagen.

In ons heemcentrum waren op de vrijdagmiddagen weer veel vrijwilligers actief. Bob Keasberry die opent, Wim de Bakker die onder meer mensen te woord staat, voor de bidprentjes zorgen Jeanne van Baast en Anja van Geel, en José Brans voor andere prentjes, sinds kort ook ondersteund door Hedy D'haene. Philo Ijpelaar verzorgt het documentatie-archief en de bibliotheek en zal de coördinerende werkzaamheden van de bibliotheek over gaan nemen van Jan Franken die aangegeven heeft na vele jaren hiermee te stoppen. Bep Kusters verzet het nodige scanwerk van foto's en negatieven. Henk van Helvert en zijn vrouw zorgen voor het schoonhouden van het heemcentrum en het inrichten van de etalage en vitrines. Anderen waaronder, zonder volledig te zijn onder meer Ad Burgmans, Felix de Witte, Ferdie Smit en Gerard Willems verzorgen kleine klusjes, onderhouden de tuin, knappen voorwerpen op, kortom allerlei zaken die gedaan moeten worden.

Daarnaast zijn leden actief bij het organiseren van erfgoedevenementen en zo ook promoten van de kring (bijv. Open monumentendagen, Loeren bij Boeren). Verder noem ik nog de redactieleden, de bestuursleden en de stadsgidsen van onze vereniging en zij die ons materiële erfgoed inventariseren. Kortom er gebeurt veel maar er is ook nog genoeg te doen. De openstelling op vrijdagmiddag verheugt zich in een groeiende belangstelling. Fijn dat zovelen zich voor de kring willen inzetten. Voor allerlei activiteiten roepen we de hulp in van vrijwilligers, onder meer als suppoost. Voor diverse zaken zoeken we nog vrijwilligers, o.a. beschrijven van foto's. Rinus van der Loo beschrijft op dit moment de Berkel-enscotse foto's en dia's die hij aan onze kring geschonken heeft.

4—De penningmeester presenteert het **financiële verslag** en geeft uitleg over de diverse posten die vermeld staan op het verslag, de balans over 2017 en de begroting voor 2018. Ondanks het negatieve resultaat is onze financiële positie goed. Bij monde van M. Panis meldt de kascontrolecommissie, dat zij de financiële stukken gecontroleerd en in orde bevonden heeft. De kascontrolecommissie complimenteert de penningmeester. De vergadering verleent de penningmeester in casu het bestuur decharge voor het gevoerde financiële beleid.

5--De **begroting 2018** wordt door de vergadering ongewijzigd vastgesteld.

6—**Nieuw lid kascontrolecommissie.** Aangezien M. Panis aftreed wordt hij bedankt voor zijn inzet. De nieuwe kascontrolecommissie zal volgend jaar dus bestaan uit Sjaak Swartjes en Anja van Geel. Naar een reserve-lid zal gezocht worden.

7—**Verslag stadsgidsen**, Karin van den Heuvel, als coördinator van de stadsgidsen, geeft een overzicht hoe het seizoen 2017 is verlopen. Door 13 rondleiders werden in totaal 367 personen rondgeleid door Oisterwijk. Omdat er weinig animo was zijn de fietstochten dit jaar niet gehouden. Voor 2018 zullen in het hoogseizoen 2 x per maand en in het voor- en najaar slechts 1 x stadswandelingen gehouden worden. Ook zal in de rondleidingen een rustpauze ingelast worden.

8—Verkiezing bestuursleden. Aftredend en niet herkiesbaar waren Gerrit de Jong, bestuurslid voor Oisterwijk en Ad Burgmans bestuurslid voor Udenhout. Van hen werd met een woordje en een stoffelijk blijk van waardering afscheid genomen met dank voor hun inspanningen in de afgelopen jaren voor Gerrit met name op het gebied van het opzetten van de ICT-infrastructuur, bijhouden website e.d. en voor Ad het verrichten van hand -en spandiensten op het gebied van transport en ordenen van heemkundige voorwerpen en plaatsen van de mobiele unit.

Aftredend en herkiesbaar waren Anton van Dorp (Berkel-Enschot), Mart van den Oever (Haaren), Riek Pijnenburg (Helvoirt), Gerard Willems voor Moergestel en Ferdy Smit als penningmeester. De vergadering stemt in met de herbenoemingen.

De vergadering gaat akkoord met de benoeming van Peter Smulders als bestuurslid voor Oisterwijk. Voor de functie van voorzitter zijn we nog steeds opzoek, kandidaten kunnen zich aanmelden bij de vicevoorzitter. Ook voor de vacante functie van bestuurslid voor Udenhout wordt nog gezocht.

9—Presentatie promotiemateriaal. Het bestuur heeft promotiemateriaal te laten maken dat gebruikt kan worden bij exposities, heemdagen en lezingen e.d. Dit resulteerde in een banner en een beachvlag die ontworpen zijn door William Coolen en die vanavond hier tentoongesteld zijn.

Anton legt uit over wat afgebeeld staat: het logo van de kring, silhouetten van belangrijke gebouwen uit ons werkgebied en de witte, blauwe, gele en rode blokken verwijzen naar de verwevenheid met Brabant en zijn ook de kleuren die in de gemeentewapens van de plaatsen uit onze kring voorkomen.

10--Rondvraag

Koos Vemuë vraagt of het mogelijk is jaargangen van het vlugschrift digitaal uit te brengen op b.v. een usb-stick? Dit als vervolg op de Cd-rom 1947-2000. De vicevoorzitter vindt dit een goede suggestie en zal dit opnemen met de redactie en het bestuur.

Piet Jacobs vraagt aandacht voor de tijdelijke sluiting van de Gedenkplaats Haaren. Kunnen we als Heemkundekring bij de gemeente en eigenaar aandringen op een spoedige oplossing. De vicevoorzitter zal de wijze van ondersteuning opnemen met het bestuur van de Gedenkplaats en zo nodig een ondersteuningsbrief verzenden naar degenen die die moeten ontvangen. Het zou bijzonder jammer zijn wanneer deze gedenkplaats haar deuren zou moeten sluiten.

Bernard Bekkers deelt mee dat de Stadsgidsen 15 jaar bestaan. Een mooi jubileum.

11—De vicevoorzitter sluit de vergadering om 20.40 uur

Na de pauze geeft dhr. Wim de Bakker een lezing over de canon van Oisterwijk. Een boeiende en informatieve uiteenzetting waarvoor ook verschillende niet-leden aansloten als toehoorder. De canon was enkele jaren te zien in het museum “De 3 Deuren” en bij het VVV in Tiliander

De secretaris Henk van Helvert, 28-3-2018

LEZING OP DONDERDAG 23 MEI 2019 OVER MOTTEBURCHTEN IN BRABANT

door Bas Aarts. aanvang 20.00 uur in De Voorhof in Oisterwijk.

'Motte' komt van mota, kluit turf of aarde. De motte-burcht (of het mottekasteel) kenmerkt zich als kasteeltype door de hoofdburcht in de vorm van een geheel of gedeeltelijk kunstmatige heuvel (de motte) met een opbouw in hout of steen en de naastliggende voorburcht met woon en/of dienstgebouwen in hout of steen. Het geheel of beide elementen apart zijn in de regel omgracht. De hoogte van de motte kan variëren van enkele meters tot ruim 20 m. De motte-burcht als kasteeltype komt in geheel West-Europa voor, zowel in het laagland als in heuvelachtig terrein. De vroegste mottes dateren uit de 10de eeuw. In de loop van de 13de eeuw worden de meeste mottes verlaten of omgebouwd tot een meer modern kasteeltype. De mottes in Nederland geven een goed beeld van het verschijnsel in al zijn facetten en van de huidige stand van zaken in het Europees onderzoek. De oudste dateren van omstreeks 1000. Verschillende mottes blijken verstopt te zitten in een latere ombouw. De zogenaamde 'vliedbergen' in Zeeland zijn in de regel verlaten mottes.

Drs. Bas Aarts studeerde geschiedenis in Tilburg en Nijmegen. Van 1971 tot 2011 was hij werkzaam in het voortgezet onderwijs in Eindhoven. Van zijn hand verschenen diverse publicaties op regionaal-historisch en castellologisch gebied. Hij is bestuurslid van de Stichting Beheer de Beekse Toren – Hilvarenbeek, redacteur van Het Brabants Kasteel, voorzitter van de Vereniging Vrienden

van Brabantse Kastelen, lid van de Nederlandse Kastelenstudiegroep en Aedificium forte en bestuurslid van de Stichting Kastelenstudies Nederland.

Toegang voor de leden is gratis. Niet-leden vragen wij een bijdrage van € 4,00 per persoon.

BOMENWANDELING RAADHUISPARK VUGHT OP ZATERDAG 25 JUNI

door **Mart van den Oever** , aanvang **10.00** uur.

Parkeren is mogelijk in de omgeving van het Raadhuis.

Het raadhuis is omgeven door een mooie, parkachtige tuin van ruim anderhalve hectare groot. De Bussumse tuinarchitect D.F. Tersteeg tekende voor het ontwerp. De aanleg van de parktuin was een geschenk aan de gemeente van mevrouw Ch. E. van Beuningen-Fenterer van Vlissingen Bijzondere aandacht verdient de fontein in de vijver. Deze maakt een bloemfiguur op het wateroppervlak en zorgt voor een prachtige entourage bij het maken van trouwfoto's. Veel van de bomen zijn in 1936 door de grootvader van Mart geleverd en op zijn aanwijzingen geplant. Een opmerkelijke boom is de *Quercus palustris* die werd geplant ter gelegenheid van het huwelijk van prinses Juliana en prins Bernhard. Een grote kei met de inscriptie J & B 1937 herinnert aan deze gebeurtenis.

Deelname voor de leden is gratis. Niet-leden vragen wij een bijdrage van € 4,00 per persoon.

AANWINSTEN HEEMCENTRUM

De bibliotheek van ons heemcentrum kreeg weer een aantal boekschenken. Waarvoor dank want zo bouwen wij een kenniscentrum op voor de historie van ons gebied. We melden onder meer:

1. Florarium Temporum (Bloemhof der tijden): laatmiddeleeuwse wereldkroniek, geschreven in het klooster Mariënhage bij Eindhoven (357)
2. Udenhout hartverwarmend uniek (6053)
3. In de Brabantse voetsporen van Vincent van Gogh (6994) Stamboom Holleman (4989)
4. Diverse boeken betreffende de oorlogsjaren in Oisterwijk

Daarnaast ontvingen we van de heer Fitters een album met oorlogsfoto's uit de jaren 1944-1945 uit de collectie van W. van Goethem uit Oisterwijk. Onduidelijk is nog wie de fotograaf was. De foto's zijn inmiddels gescand door Bep Kusters.

Van mevrouw Van Rooij kregen we een prachtige poffer en een Brabantse muts beide gedragen in Oisterwijk en enkele binnenmutsen.

ONDERWIJSPROJECT BEVRIJDING VAN OISTERWIJK EN MOERGESTEL 1944

Ons bestuurslid Peter Smulders is samen met onder anderen Marnix Versteegh, Karin van den Heuvel, Jan Geerts en Tiny van Hal, bezig om een project op te zetten over de bevrijding van Oisterwijk en Moergestel in oktober 1944, speciaal voor de leerlingen van de basisscholen. Een van de onderdelen daarvan is een rondrit langs punten door Oisterwijk en Moergestel die herinneringen met zich meebrengen aan oorlog en bevrijding. Tijdens die rondrit wordt toelichting gegeven.

Daarvoor zoekt Peter nog enthousiaste vrijwilligers. Nadere informatie en / of aanmelden kan bij Peter: petersmulders@ziggo.nl

ARCHEOLOGIE IN MIDDEN-BRABANT

Binnen diverse heemkundekringen in Midden-Brabant zijn individuele leden bezig met archeologie. Vanuit deze kringen en de regio Midden-Brabant van Brabants Heem is het initiatief gekomen om te bezien of het niet wenselijk is om deze liefhebbers met elkaar in contact te brengen en gezamenlijk activiteiten te ontplooiën en daarmee de archeologie in Midden-Brabant een impuls te geven wellicht weer als afdeling binnen de Archeologische vereniging AWN. Die ambitie heeft vier doelen:

1. Tenminste een keer per jaar, bijv. tijdens de Archeologiedagen, een actieve dag op het gebied van archeologie, met bijv. lezingen, excursies, veldwerk of een bezichtiging van een locatie;
2. Daaraan gekoppeld of separaat een archeologische activiteit voor jongeren van 15 tot 50;
3. Kennisoverdracht zodat individuele liefhebbers 'n deskundig oog krijgen om tijdens wandelingen of fietstochten archeologische waarnemingen te kunnen doen.
4. Een deskundigheid-helppesdek bieden als mensen bij de heemkundekring binnenlopen met archeologische vondsten.

Hebt u interesse. Anmelden kan bij avandorp@scarlet.nl